Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry

Toimintakertomus vuodelta 2021

1. **Sisällys**

2.Toimihenkilöt

3.Jäsenmäärä

4.Kokoukset

5.Tiedottaminen ja viestintä

6.Toiminta

7.Yhteistyö

2. Toimihenkilöt

Yhdistyksen puheenjohtajana 2021-2022 aloitti Hanna Jyske. Pitkään puheenjohtajana ansiokkaasti toiminut Heikki Susiluoma siirtyi varapuheenjohtajaksi. Sihteerinä jatkoi Anne Pennanen, taloudenhoitajana Pentti Mattila ja tiedottajana Eerika Häyrinen.

Muita hallituksen jäseniä olivat Heta Kopra, Petri Kuustie, Hannu Laakkonen, Marjut Rautiainen, Ulla-Sinikka Sihvonen ja Kaisa Tervonen. Varajäseniä näistä olivat Eerika Häyrinen, Marjut Rautiainen ja Kaisa Tervonen.

3. Jäsenmäärä

Vuoden 2021 lopussa jäseniä oli 818. Jäsenmäärä tippui siis kahdeksalla hengellä, vaikka tavoitteena oli lisätä jäsenmäärää, osaltaan varmasti koronan vuoksi. Jäsenhankintaa haastoi korona-aika: Jäsenhankintaa ei onnistuttu tekemään tavoitteellisesti tapahtumien siirtyessä enemmän etäyhteyksiin ja esimerkiksi vuosittaisia pöllöretkiä ei järjestetty.

Somen kautta onnistuimme kuitenkin lisäämään huomattavasti näkyvyyttämme ja seuraajiamme. Facebookissa seuraajakehitys oli:

8.1.2021: Tykkääjiä 564, seuraajia 591

11.1.2022: Tykkääjiä 852, seuraajia 901

Instagramissa seuraajia oli maaliskuun alussa 2022 171.

4. Kokoukset

Sääntömääräinen kevätkokous pidettiin kaupunginkirjastolla hybridikokouksena 18.3. Yhdeksän osallistujaa päätti yhdistyksen edustajiksi Hanna Jyskeen, Heta Kopran ja Petri Kuustien SLL:n Keski-Suomen piirin sääntömääräisiin kokouksiin.

Sääntömääräinen syyskokous oli 25.11. kaupunginkirjastolla hybridikokouksena. Kokouksessa valittiin hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle vuodelle 2022 ja käytiin läpi toimintasuunnitelma vuodelle 2022. Kahdeksan hallituksen jäsentä osallistui, vaikka jäsenistölle tarjottiin mahdollisuus osallistua etäyhteydellä.

Hallitus kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Kymmenen kertaa hybridikokouksena ja kesäkuun kokous pidettiin Haukanniemessä luonnosta nauttien. Joulukuussa hybridikokouksesta jatkettiin suoraan hallituksen yhteiseen ruokailuun.

Kokouksissa noudatimme päätettyä luontoystävällisempää linjaa kokoustarjoilujen suhteen.

5. Tiedottaminen

Jäsenistölle tiedotettiin tapahtumista ja ajankohtaisista asioista aiempien vuosien tapaan kahdella jäsenkirjeellä, jotka lähetettiin helmikuussa ja syyskuussa. Kirje lähetettiin sähköisenä niille jäsenille, jotka ovat ilmoittaneet sähköpostiosoitteensa. Näille jäsenille lähetettiin myös ajantasaisia tiedotteita tapahtumista sähköpostilla.

Koronan jatkuessa ajantasainen tiedottaminen oli edelleen tärkeää, ja sähköpostiosoitteen ilmoittaneet sekä sosiaalista mediaa seuraavat saivatkin muutoksista nopeasti tiedon. Liiton kampanjoita nostettiin esille aktiivisesti. Irti turpeesta -kampanjaa etenkin markkinoitiin ja toivottiin allekirjoituksia kansalaisaloitteeseen.

Tapahtumista ilmoiteltiin myös yhdistyksen kotisivuilla ja Facebook-sivulla, Luonnonsuojelijassa, Keskisuomalaisen menoinfo.fi-palstalla sekä Jyväskylän kaupungin tapahtumakalenterissa netissä. Uutena viestintävälineenä Instagram.

Blogissa julkaistiin joitakin luontokirjoituksia. Blogikirjoituksia ei saatu niin paljoa kuin ajatuksena alun perin oli.

Vapaaehtoistoimintaa tehostettiin tiedottamisen ja organisoinnin osalta.

Korona sai aikaan erilaisten luontoaiheisten webinaarien lisääntymisen. Yhdistys pyrkikin jakamaan somea seuraaville ajantasaisia koulutusmahdollisuuksia. Liitto esimerkiksi tarjosi lakikoulutusta.

Piiri ja Jysy kirjoittivat myös mielipidekirjoituksen turpeesta ja suoluonnosta.

6. Toiminta

Toimintasuunnitelmassa olleita teemoja olivat ilmastokriisiin reagoiminen, kaavoitus ja maankäyttö, metsäluonnon suojelu ja kaupunkimetsät, liiton teema vedet, retkeily ja ilmastoesimerkillinen kokoustarjoilu. Kuntavaaliteesiemme kautta herättelimme jäsenistöä äänestämään luonnon ja toimintateemojemme puolesta.

Poimintoja toiminnastamme vuoden 2021 ajalta:

Ilmastokriisiin reagoiminen:

Ilmastokriisin esiin nostamisessa käytimme koko keräysajan liiton Irti turpeesta -kansalaisaloitteen kampanjamateriaalia some-julkaisuissa. Muistutimme aloitteesta myös muussa jäsenviestinnässä. Jatkoimme myös mukana Irti turpeesta -somekampanjassa. Tarvittava osallistujamäärä saatiinkin täyteen ja aloite eteni eduskuntaan.

Ystävänpäivänä lähetimme yhdessä Polttovapaa Jyväskylä -ryhmän kanssa paikalliselle energiayhtiölle Alvalle kortin, jossa toivottiin ilmastoystävällisempään eli puhtaampaan energiantuotantoon siirtymistä.

Kaksi hallituksen jäsentä kävi Muuramen lukiossa innostamassa nuoria luontosuhteen lisäämiseen huhtikuussa.

Yhdistys osallistui 9.7. järjestetyn ilmastomielenosoituksen ”Anteeksi häiriö, mutta käynnissä on ekokriisi” järjestämiseen ja kolme hallituslaista osallistui myös mielenilmaukseen.

Välitimme jäsenistölle tietoa myös muiden paikallisten toimijoiden tilaisuuksista ja vaalivaikuttamisesta. Esim. Jyväskylän ilmastotoimintaryhmä ja Greenpeace järjestivät Leipää, lempee ja lämpöö – Miten lämpiää hiilineutraali Jyväskylä -vaalitapahtuman virtuaalisesti 24.3.

Järjestimme Green Care -keskus Könkkölä ry:n kanssa Syvempään luontoyhteyteen työpajapäivän 23.10. Luontoyhteyden vahvistaminen ihmisissä on hyvä väline ilmastokriisin torjunnassa. Osallistujia yhteisöpedagogi ja permakulttuurikouluttaja Suvi Tiihosen ja eröopas Osma Naukkarisen ohjauksessa oli 20.

Kaavoitus ja maankäyttö:

Hallitus seurasi toiminta-alueen kaavoitusta lähinnä Jyväskylän osalta. Jaoimme myös jäsenistölle tietoa liiton tarjoamasta kaavoituskoulutuksesta. Hallitus organisoi myös kaavoitusryhmän, jossa seurattiin kaavoitusta tarkemmin kuin mitä kokouksissa pystyttiin.

Yhdistys lausui Joutsan Kirkonkylän osayleiskaavasta helmikuussa muistuttaen ilmastokriisistä, luontokadosta ja kaavoituksen merkityksestä siihen. Kaava heikentäisi selkeästi kaava-alueen luontoarvoja.

Myös Jyväskylän Tammirinteen kaavaa vastustimme toukokuussa ja uudelleen syksyllä, koska se heikentäisi alueen luonnon monimuotoisuutta. Jaoimme some-seuraajille myös kaavaa vastustavan adressin tiedot.

Toivoimme jäsenistöä mukaan myös Kaivostoiminnalle rajat – kansalaisaloitteeseen sekä Greenpeacen Ei fossiilimainoksia (Euroopan laajuinen) -kansalaisaloitteeseen.

Marras-joulukuussa aktivoitui yhteistyö Putkilahden kyläseuran kanssa Mawsonin malminetsintäluvan vastustamiseksi.

Vedet:

Vesistöteemaan lähdimme heti helmikuussa paikallisesti innostamalla some-seuraajia luonto lainassa -viikolla kehumaan vesistöaiheisia kirjoja. Liiton virtavesiwebinaareilla lisättiin kansallisesti tietoa virtavesistä osana luonnon monimuotoisuuden suojelua.

Yhdistyksen vesistöprojekti 2021 oli jatkoa yhdistyksen vuoden 2020 projektille, jonka toteutti Sanni Kokkoniemi. Vuoden 2021 vesistöprojektin koordinoijana toimi Heikki Susiluoma ja yritysrahoituksen hankkimisessa avusti harjoittelija Riitta Hassinen.

Vesistöprojektin 2021 keskeisiä toiminta-alueita olivat talkootoiminta, metsänomistajille suunnattu kysely soiden ennallistuksesta sekä kyselyssä kiinnostuksensa osoittaneiden maanomistajien kontaktointi ja heidän kohteiden alustava kartoitus.

Projektin toteutumisen mahdollisti oman yhdistyksen panoksen lisäksi Jyväskylän energiayhtiö Alva, Keski-Suomen ja Päijänteen metsänhoitoyhdistykset sekä Syöte-Huvilat Oy. Heille suurkiitokset projektin toteutumisesta.

Kesän aikana yhdistyksemme oli mukana kaksissa suotalkoissa Keski-Suomessa ja yksissä (yhdessä Hiilipörssin kanssa) Kesälahdella sekä viisissä virtavesitalkoissa. Yhdistyksen panos talkooväessä oli 1-3 henkeä/talkoo. Vesistöprojektin talkoista myös viestitettiin aktiivisesti jäsenistölle.

Vesistöprojektissa toteutettiin syksyllä 2021 kysely kiinnostuksesta suon ennallistamiseen. Kysely lähetettiin yhteistyössä Keski-Suomen ja Päijänteen metsänhoitoyhdistyksen jäsenille osana metsänhoitoyhdistysten jäsenkirjettä. Vastauksia kertyi 194 ja kiinnostus suon ennallistamiseen oli ilahduttavaa. Mahdollisia konkreettisia omien kohteiden tarjoamisia yhteydenottoina kertyi 8 kpl, joista yksi johti Helmi-hakemuksen tekemiseen Uudenmaan ELY-keskukselle.

Vesistöprojektin talkoista myös viestitettiin aktiivisesti jäsenistölle. Niitä järjestettiin useita paikallisesti ja myös muissa maakunnissa kesäkuukausien aikana.

Markkinoimme jäsenistölle myös SLL:n Keski-Suomen piiriin virtavesiwebinaaria 23.11.

Metsäluonnon suojelu ja kaupunkimetsät:

Osana metsäluonnon suojelua jaoimme koronan mahdollistamana esimerkiksi Kuopion luontomuseon järjestämän liito-oravawebinaarin, Lapin piirin webinaarin metsätaloudesta ja metsän monimuotoisuudesta. Järjestimme myös yhteistyössä Ikimetsän ystävien kanssa Miten suojellaan metsäluontoa -webinaarin, jota parhaimmillaan seurasi n. 100 kiinnostunutta.

Perustimme myös uudenlaisen tavan lähimetsien suojeluun ”Metsänvarjelijat”. Pyysimme oman lähimetsän suojelusta kiinnostuneita olemaan yhteydessä, jotta voisimme yhdessä aikailematta vaikuttaa lähimetsän ”hoitoon”, jota metsäohjelmaa tulkitsemalla Jyväskylän kaupungissa tehdään. Metsänvarjelijoita ilmoittautui 3 kpl. Teimme yhden maastoretken Halssilan-Hiihtomaan alueelle ja yhden yleisönosastokirjoituksen.

Pyrimme saamaan kaupunkia aktiivisemmin oma-aloitteisesti ilmoittamaan virkistysmetsiin tehtävistä ”hoitotoimenpiteistä”. Kirjoitimme myös kannanoton Jyväskylän kaupungin tulkinnasta metsäohjelman toteuttamisen suhteen virkistysmetsissä syyskuussa. Keskustelua jatkettiin mediassa.

Ostimme asiantuntijapalveluita esimerkiksi Jääskelän metsänhoitosuunnitelman kommentointia varten 28.10. Kiitimme suojelualueiden lisäämistä, mutta kritisoimme mm. rantojen suojavyöhykkeiden riittämätöntä leveyttä.

Herätimme keskustelua luonnonvaraisten eläinten talviruokinnan hyödyistä ja haitoista kansalaistoiminnankeskus Matarassa 17.11. Ähtärin eläinpuiston intendentti Marko Haapakoski (FT) luennoi ja BirLife Suomen Heikki Helle kommentoi erityisesti lintujen talviruokintaa. Asia herätti myös median mielenkiinnon, koska lintujen talviruokinta on monelle tärkeä osa luontokosketusta.

Kuva 1. Heikki Helle kertomassa lintujen talviruokinnasta 17.11. Kuva: Pentti Mattila.

Retkeily:

Vaikka korona hankaloitti retkien järjestämistä, jäseniä pyrittiin aktivoitumaan retkille opastettujen etäretkien avulla. Alkuvuonna yleensä toteutetut pöllöretket jäivät tänä vuonna tekemättä. Tavoitteemme saada koko toiminta-alueelle retkiä järjestettyä ei onnistunut. Koronan takia laajan toiminta-alueemme paikallisten luontoihmisten aktivointi lähialueiden retkien suunnittelijoiksi ja vetäjiksi oli normaaliakin vaikeampaa. Toki luontoretkeily muuten kasvatti koronan aikana suosiotaan.

Linturetki Eerolanlahdelle ja Haukanniemeen järjestettiin 28.4. 21 osallistujalle Hannu Laakkosen ja Petri Kuustin opastamana.

Kuva 2. Telkkiä Eerolanlahdella 28.4. Kuva: Hannu Laakkonen.

Helatorstaina etäretkeiltiin Sallaajärven luontopolulla. Hannu Laakkonen ja Petri Kuustie ohjasivat luontohavaintoihin 11:tä osallistujaa.

Kuva 3. Koirasmustarastas helatorstaina. Kuva: Hannu Laakkonen.

23.5. järjestimme luonnon äänimaisemaa ja runolaulua -retken, jolle osallistui 11 henkeä. Ekopsykologi Irma Heiskanen ja luonto-ohjaaja Kaisa Naukkarinen toimivat vetäjinä Muuramen Kuusimäen Natura-alueella.

Iso-Urtin saaren luontoon oli tutustumassa 5.6. kahdeksan henkeä Hannu Laakkosen ja Peri Kuustien opastamana.

Perinteisenä luonnonkukkapäivänä ihasteltiin keltakurjenmiekkoja etäyhteydellä Petri Kuustien ja biologi Johanna Hallmanin yhteistyönä.

Suomen luonnon -päivää juhlittiin 28.8. Yhdistys järjesti silloin päiväretken Mäyrämäen viljelypalstalle, Lähdesuon luonnonsuojelualueelle sekä Soidenlammen ja Soidensuon ympäristöön. Hannu Laakkosen ja Petri Kuustien vetämälle retkelle osallistui kolme henkeä.

Talkoita jatkettiin osana luonnon monimuotoisuuden suojelua lähiluonnossa. Osana VIEKAS-hanketta torjuttiin jättipalsamia piirin organisoimana ympäri Jyväskylää kesäkuukausina.

Hetteen talkoot keräsivät vain kolme osallistujaa 15.8.

Kuva 4. Hetteen niittotalkoot - ennen ja jälkeen. Kuva: Anne Pennanen.

Osallistuimme myös elokuussa keskisessä ja itäisessä Suomessa olleisiin suotalkoisiin. Esimerkiksi Saarijärven reitillä teimme yhteistyötä Pelastetaan reittivedet ry:n ja JAMKin Biotalousinstituutin kanssa. Hiilipörssin ja liiton ohella osallistuimme myös kansallisesti merkittävän Kesälahden Juutinsuon ennallistamiseen.

Virtavesikunnostustalkoita tarjosimme myös jäsenistön aktiivisille ja osaaville elokuussa Multialla ja Keuruulla.

Piiri järjesti myös jäsenyhdistyksille retken Keuruun ennallistetulle suolle 5.9

Kuva 5. Myllykosken talkoot Joutsassa osana virtavesikampanjaa. Kuva: Keski-Suomen kalatalouskeskus ry.

Kuva 7. Käpylamminnevan suonennallistamistalkoista 13.8. Kuva: Heikki Susiluoma.

Kuva 8. Keuruun Vääräkosken virtavesitalkoissa 14.8. Kuva: Heikki Susiluoma.

7. Yhteistyö

Hyvä yhteistyö SLL:n Keski-Suomen piirin kanssa jatkui. Yhdistys maksoi piirin toimitilasta kuluja 10 % tilan vuokrasta ja sähkökuluista. Osallistuimme Piirin järjestämiin paikallisyhdistysten juttuhetkiin.

Perhetoiminta ja sen oheinen yhteistyö Luonto-Liiton Keski-Suomen piirin kanssa jäi valitettavasti koronan vuoksi toiminnasta pois.

Meillä oli toimintaa muiden paikallisten toimijoiden, kuten Jyväskylän ilmastotoimintaryhmän ja Greenpeace kanssa mielenilmausten ja kansalaisvaikuttamisen parissa.

Green Care -keskus Könkkölä ry:n kanssa aloitimme yhteisen toiminnan järjestämisen.

Hetteen talkoissa maanomistaja ja ELY-keskus mahdollistivat talkoot.

Virtavesi- ja suonennallistamistalkoiden järjestäjinä oli erilaisia toimijoita; Pelastetaan reittivedet ry, Hiilipörssi ja ELY-keskus, Keski-Suomen Kalatalouskeskus, Keski-Suomen vesiensuojeluyhdistys, Multian kalastuskunta, Tamppikosken koskikalastajat, Keuruun seudun taimenyhteistyö, Jyväskylän ammattikorkeakoulun Biotalous-Instituutti, Metsähallitus.

Miten suojella metsäluontoa -webinaarin järjestimme yhteistyössä Ikimetsän ystävät ry:n kanssa.